

1989, 14. února – Sdělení VONS č. 911 „Hlavní líčení v tr. věci proti Václavu Havlovi“ o ohlášeném hlavním líčení u Obvodního soudu pro Prahu 3 s Václavem Havlem obžalovaným z trestných činů podněcování a ztěžování pravomoci veřejného činitele v souvislosti s manifestacemi k dvacátému výročí smrti Jana Palacha.¹

Dne 10. 2. 1989 byli Václav Havel, který je jako obviněný z trestného činu výtržnictví od 16. 1. 1989 ve vazbě,² a jeho obhájce dr. Lžičař,³ seznámeni s výsledky tzv. došetření, které probíhalo ještě poté, co byl obviněný a jeho obhájce 27. 1. seznámeni s výsledky vyšetřování.⁴ Václav Havel je od počátku obviněn ze dvou činů, které byly postupně různě kvalifikovány. Zaprvé je mu kladeno za vinu, že zorganizoval vystoupení na Václavském nám. dne 15. 1. a zval na ně další osoby, ačkoliv podle svých dosavadních zkušeností musel vědět, že při něm dojde k výtržnosti; činil to zejména prostřednictvím zahraničních rozhlasových stanic. Zadruhé mu je kladeno za vinu, že dne 16. 1. se takového vystoupení na Václavském náměstí, narušujícího veřejný pořádek, sám zúčastnil. První skutek byl od počátku až do seznámení s došetřením dne 18. 2. kvalifikován jako dokonaný trestný čin výtržnictví – ve smyslu jeho organizování – podle § 202/1 tr. z. a § 10/1a tr. z. Dne 10. 2. bylo oznámeno, že na tento skutek bude nadále pohlíženo jako na trestný čin podněcování podle § 164 tr. z. Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo veřejně podněcuje k trestnému činu (nikoli např. k přečinu) nebo k hromadnému neplnění důležité povinnosti uložené podle zákona; pachatel může být potrestán odnětím svobody až na dvě léta. Druhý skutek – Havlova přítomnost na Václavském nám. 16. 1. – byl zprvu kvalifikován jako příprava k výtržnictví, v době od 27. 1. do 10. 2. jako přečin proti veřejnému pořádku a konečně nyní jako trestný čin ztěžování pravomoci veřejného činitele podle § 156a tr. z.⁵ Za tento trestný čin je možno uložit trest do šesti měsíců.

Hlavní líčení v trestní věci proti Václavu Havlovi má probíhat dne 21. 2. 1989 od 8.15 hod. v č. dveří 41, v I. patře Obvodního soudu Praze 3⁶, Jagellonská 5. Soudit ho bude předsedkyně obvodního soudu JUDr. Helena Hlavatá. Obžalobu bude zastupovat s největší pravděpodobností prokurátor pro Prahu 3 JUDr. Miroslav Bednařík.⁷ Obžaloba samotná je vypracovaná prokurátorem pro Prahu 1 JUDr. Karlem Florianem, který ji podal u Obvodního soudu v Praze 1⁸ již 10. 2.⁹ Obvodní soud v Praze 1 [sic] ji údajně z důvodu vhodnosti postoupil Obvodnímu soudu v Praze 3 [sic].¹⁰

Hlavní líčení v trestní věci proti V. Havlovi bude tedy probíhat ve stejnou dobu jako hlavní líčení v trestní věci proti Janě Petrové a spol.¹¹

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 4, s. 13–14.

POZNÁMKY

¹ K případu Václava Havla viz dále sdělení VONS č. 939, 940, 964, 965 a 1024, dokumenty č. 943, 944, 968, 969 a 1028, a dokument č. 1197.

² Stíhání pro trestný čin výtržnictví podle § 202, odst. 1 tr. zák. zahájil 18. 1. 1989 vyšetřovatel oddělení vyšetřování Okresní správy SNB Praha 1 kpt. Špirk. Havel měl podle jeho usnesení „ze zjevné neúcty vůči společnosti

I. nejméně v době od 9. 1. 1989 do 15. 1. 1989 v Praze jako organizátor prostřednictvím vysílání rozhlasových stanic Svobodná Evropa a BBC pro Československo organizoval vystoupení tzv. nezávislých iniciativ a s nimi sympatizujících občanů dne 15. 1. 1989 v odpoledních hodinách v Praze 1 na Václavském náměstí u příležitosti 20. výročí sebevraždy Jana Palacha, přičemž mu bylo známo, že připravovaná akce je příslušným státním orgánem zakázána a ze zkušeností z předchozích obdobných akcí na Václavském náměstí věděl, že při připravované akci dojde k výtržnostem a vážnému narušení veřejného pořádku.

II. dne 16. 1. 1989 v odpoledních hodinách v Praze 1 na Václavském náměstí se osobně účastnil a aktivně vystupoval na nepovoleném shromáždění tzv. nezávislých iniciativ a s nimi sympatizujících občanů pod záminkou výročí sebevraždy Jana Palacha konaného [sic].“

Proti svému trestnímu stíhání podal Havel do protokolu při svém výslechu stížnost, kterou obvodní prokurátor pro Prahu 1 JUDr. Karel Florian v usnesení z 19. 1. 1989 zamítl a vzal Havla s účinností od 16. 1. 1989 do vazby. Proti vzetí do vazby podal Havel stížnost, kterou zamítl usnesením

- z 24. 1. 1989 obvodní soudce pro Prahu 1 JUDr. Jan Bělohradský. ObS pro Prahu 3, soudní spis k případu Václava Havla, spis. zn. 3 T 14/89.
- ³ Celým jménem Josef Lžičář.
- ⁴ Dne 30. 1. 1989 předložil vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Praha 1 závěrečnou zprávu o výsledku vyšetřování a navrhl Obvodní prokuratuře pro Prahu 1 podat na Václava Havla obžalobu. Havel prostřednictvím svého obhájce JUDr. Josefa Lžičáře zdůvodnil dne 31. 1. 1989 návrh na zastavení trestního stíhání, podaný do protokolu o seznámení s výsledky vyšetřování dne 27. 1. 1989, a žádost o propuštění z vazby. Tuto žádost však obvodní prokurátor pro Prahu 1 JUDr. Karel Florian 6. 2. 1989 zamítl. Tamtéž.
- ⁵ Havel byl upozorněn vyšetřovatelem, že skutek, pro který bylo proti němu vzneseno obvinění usnesením vyšetřovatele z 18. 1. 1989 pod bodem I., je nadále kvalifikován jako trestný čin podněcování podle § 164 tr. zák., dále skutek pod bodem II. v usnesení vyšetřovatele z 18. 1. 1989 kvalifikovaný jako trestný čin výtržnictví podle § 202 tr. zák., který byl 27. 1. 1989 překvalifikován jako přečin proti veřejnému pořádku podle § 6 pís. a) zák. č. 150/69 Sb., je nadále kvalifikován jako trestný čin ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle § 156 a) tr. zák. Viz protokol o seznámení obviněného s výsledky vyšetřování z 10. 2. 1989 uložený in: tamtéž.
- ⁶ Správně Obvodní soud pro Prahu 3.
- ⁷ Podle protokolu o hlavním líčení z 21. 2. 1989 u Obvodního soudu pro Prahu 3 byl prokurátorem JUDr. Josef Florián. ObS pro Prahu 3, soudní spis k případu Václava Havla, spis. zn. 3 T 14/89.
- ⁸ Správně Obvodní soud pro Prahu 1.
- ⁹ Obžaloba obvodního prokurátora pro Prahu 1 JUDr. Karla Floriana z 10. 2. 1989 je uložena in: ObS pro Prahu 3, soudní spis k případu Václava Havla, spis. zn. 3 T 14/89; opis části obžaloby nazvaný „Přesné znění obžaloby na Václava Havla“ je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 11/8, sign. I/1, kart. 9.
- ¹⁰ Obvodní soud pro Prahu 1 požádal o odnětí trestní věci V. Havla a její přikázání jinému soudu z kapacitních důvodů, tedy pro plnou vytíženost v jednacích termínech. Projednání případu by trvalo neúměrně dlouho, což odporuje zásadě ekonomiky řízení. Viz usnesení Městského soudu v Praze z 10. 2. 1989 o odnětí věci V. Havla Obvodnímu soudu pro Prahu 1 a jejím přikázání Obvodnímu soudu pro Prahu 3. ObS pro Prahu 3, soudní spis k případu Václava Havla, spis. zn. 3 T 14/89.
- ¹¹ K případu Jany Petrové a spol. viz sdělení VONS č. 910, 940, 964, 972, 982, 1036 a 1080, dokumenty č. 914, 944, 968, 976, 986, 1040 a 1084.